1

V ten mesiac bolo v Anglicku zima. V tme sa jagali od mrazu dobiela posrienené cestičky, stromy boli obťažkané ovísajúcimi ľadovými pavučinami. Schúlené stráže sa triasli, keď strážili cimburie. V najvyšších komnatách zavýjal a kvílil vietor svištiaci okolo kamenných múrov. Z kozuba v komnate sálalo také teplo, že mohol byť pokojne aj namaľovaný.

„Spomínam na princa Hala, William! Spomínam na leva! Ešte desať rokov a zvyšok Francúzska by mu ležal pri nohách. Henrich z Monmouthu bol môj kráľ, iba on. Boh vie, že budem nasledovať jeho syna, lenže ten chlapec nie je ako jeho otec. Vy to viete. Namiesto leva z Anglicka nás bude viesť v modlitbách milé biele jahňa. Kristepane, je mi do plaču."

„Derry, prosím! Váš hlas sa tu rozlieha. A nemienim počúvať rúhanie. Nedovolím to svojim a od vás to očakávam tiež."

Mladší muž sa prestal prechádzať, zdvihol zrak, v očiach sa mu zablyslo. Urobil dva rýchle kroky a zastal celkom blízko, ruky mal po bokoch mierne zohnuté. Bol o pol hlavy nižší ako lord Suffolk, ale mocne stavaný a zdravý. Vrelo to v ňom, zlosť a sila sa zakaždým predierali na povrch.

„*Prisahám*, ešte nikdy som nemal takú chuť jednu vám vraziť, William," povedal. „*Moji* muži ma počujú! Myslíte si, že som vám nastražil pascu? Je to tak? Len nech počujú. Dobre vedia, čo ich čaká, ak zopakujú čo len jediné slovo." Ťažkou päsťou zľahka buchol Suffolka do pleca a smiechom zahnal mužov zamračený výraz.

„*Rúhanie!* Celý život ste vojak, William, ale rozprávate ako zženštilý kňaz. Môžem vás položiť na lopatky, William. To je rozdiel medzi nami. Dobre bojujete, keď vám prikážu, ale ja bojujem rád. Preto je to

na mne, William. Preto to budem ja, kto nájde správne miesto, kam sa zapichne nôž. Nepotrebujeme zbožných *dvoranov,* William, na toto nie. Potrebujeme muža, ako som ja, chlapa, ktorý odhalí slabosť a nebojí sa jej palcom vypichnúť oči."

Lord Suffolk zlostne zazrel a zhlboka sa nadýchol. Keď sa kráľov veliteľ špehov dostane do švungu, splynú urážky a poklony v obrovskom prívale žlčovitých slov. Ak sa človek urazí, povedal si Suffolk, nikdy nič nezmôže. Podozrieval Derihewa Brewera, že dobre vie, pokiaľ môže zájsť.

„Nepotrebujeme ‚dvorana', Derry, potrebujeme lorda, ktorý bude vyjednávať s Francúzmi. Vy ste mi písali, spomínate si? Preplavil som sa sem cez more a všetky povinnosti v Orléanse som nechal tak, len aby som si vás vypočul. Ocením, ak sa so mnou podelíte o svoje plány, ináč sa vrátim na pobrežie."

„O to ide, však? Ja prídem s riešeniami a pekne ich predložím svojmu jemnému a urodzenému priateľovi, aby zožal všetku slávu. Aby sa o ňom hovorilo: ‚Ten William Pole, ten earl zo Suffolku je veľmi bystrý muž,' a na Derryho Brewera sa zabudne."

„William *de la* Pole, Derry, ako iste dobre viete."

Derry doslova precedil odpoveď cez zuby. „Ó, áno. Podľa vás je teraz vhodný čas na pekne francúzsky znejúce meno? Myslel som si, že ste bystrejší. Bol som o tom presvedčený. Viete, William, aj tak to urobím, lebo mi záleží na tom, čo sa stane s tým jahniatkom, ktoré nám vládne. Nechcem, aby moju krajinu rozniesli na kopytách blázni a namyslení darebáci. Mám nápad, ale nebude sa vám páčiť. Viete vôbec, čo je v stávke?"

„Samozrejme, že viem," odvetil Suffolk so zarytým a chladným pohľadom v sivých očiach. Derry sa usmial, no bez štipky humoru, a odhalil najbelšie zuby, aké kedy Suffolk videl u dospelého muža.

„Nie, neviete," odvrkol. „Celá krajina čaká, kým bude mladý Henrich aspoň spolovice taký muž, ako bol jeho otec, aby dokon-

čil to slávne dielo, ktorým nám pripadla polovica Francúzska, keď musel ich vzácny princ dauphin utiecť ako malé dievča. Čakajú, William. Kráľ má dvadsaťdva a v tom veku bol už jeho otec bojovník, ako sa patrí. Spomínate si? Starý Henrich by im vyrval pľúca a navliekol si ich ako rukavice, len aby mal ruky v teple. Toto jahňa však nie. Jeho chlapec nie. Toto jahňa nie je vodca a nevie bojovať. Dokonca mu ešte nerastie ani brada, William! Keď si uvedomia, že *nikdy* nepríde, je po nás, chápete? Keď sa Francúzi prestanú triasť od hrôzy, že sa kráľ Harry, lev z mizerného Anglicka, vráti, je po všetkom. Možno o rok alebo o dva nadíde deň, keď sa francúzska armáda ako roj ôs vyrojí v Londýne. Znásilňovanie a zabíjanie nebude mať konca-kraja a zakaždým, keď začujeme francúzštinu, snímeme si čiapky a ukloníme sa. To si želáte pre svoje dcéry, William? Pre svojich synov? Toto je v stávke, William, *po anglicky* Pole."

„Tak povedzte, ako ich donútime k prímeriu," odpovedal pomaly a silene Suffolk.

Bol to statný štyridsaťšesťročný muž s hustou hrivou oceľovosivých vlasov, ktoré mu zo širokej hlavy padali takmer na plecia. Za posledných pár rokov pribral a pri Derrym si pripadal starý. Skoro každý deň ho bolievalo pravé plece a sečná rana na nohe spred pár rokov, lebo sa mu na nej zle zahojili svaly. V zime kríval a cítil, ako mu v studenej miestnosti pri státí vystreľuje do nohy bolesť. Začínal byť podráždený.

„Toto mi povedal ten chlapec," odvetil Derry. „‚Chcem prímerie, Derry,' hovorí mi. ‚Chcem mier.' Mier, keď môžeme získať celú krajinu, stačí, ak tri mesiace zabojujeme. Obracal sa mi z toho žalúdok a jeho chudák otec sa musí obracať v hrobe. Strávil som v archívoch toľko času, koľko by nikto nikdy od muža s búrlivou krvou nežiadal. Ale našiel som to, William Pole. Našiel som niečo, čo Francúzi neodmietnu. Vezmete im to, budú sa zožierať a trápiť sa, ale nebudú môcť odolať. A on dostane svoje prímerie."

„Podelíte sa o ten svoj objav?" spýtal sa Suffolk, ale mal čo robiť,

aby sa ovládol. Derry ho privádzal do zúrivosti, no nedal sa súriť, podozrieval ho, že veliteľa špehov baví, keď earl musí čakať na jeho slová. Suffolk sa rozhodol, že mu neurobí tú láskavosť a nedá najavo, aký je netrpezlivý. Prešiel po izbe ku krčahu a nalial si vody.

„Náš Henrich chce ženu," odvetil Derry. „Radšej by čakali do súdneho dňa, než aby mu dali princeznú z kráľovského rodu ako jeho otcovi. Nie, francúzsky kráľ si nechá dcéry pri sebe pre Francúzov, takže mu nedáme ani príležitosť, aby nás odmietol. Ale je tam ešte jeden rod, William – Anjouovci. Tamojší vojvoda má právny nárok na Neapol, Sicíliu a Jeruzalem. Starý René sa nazýva kráľom a zruinoval rodinu, lebo sa už desať rokov domáha svojho práva. Zaplatil takú hromadu peňazí, akú ani jeden z nás v živote neuvidí, William. Má dve dcéry, jedna z nich ešte nie je zadaná a má trinásť."

Suffolk pokrútil hlavou a ešte raz si nalial. Zriekol sa vína a piva, ale tentoraz mu naozaj chýbajú.

„*Poznám* vojvodu Reného z Anjou," povedal. „Nenávidí Angličanov. Jeho matka bola veľká priateľka s tým dievčaťom, s tou Janou z Arku – a ako si iste pamätáte, Derry, upálili sme ju my."

„Bolo to správne," zavrčal Derry. „Boli ste tam, videli ste ju. Tá malá kurva bola s niekým spriahnutá, ak nie priam so samotným diablom. Nie, vy to nechápete, William. Kráľ Reného počúva. Ten francúzsky páv vďačí Renému z Anjou za korunu, *za* všetko. Neposkytla mu Reného matka útočisko, keď si vyhrnul sukne a dal sa na útek? Neposlala tú malú Janu z Arku do Orléansu, aby ich zahanbila a prinútila zaútočiť? Tá rodina pomohla Francúzom, aby Francúzsko ostalo v ich rukách, teda aspoň poondiaty zvyšok. Anjou je kľúč k zámku, William. Francúzsky kráľ sa oženil s Reného sestrou, preboha! Tá rodina môže zatlačiť na svojho kráľa – a navyše majú nezadanú dcéru. Vravím vám, že tadiaľ vedie cesta. Všetkých som preklepol, William, každého francúzskeho ‚lorda', ktorý má tri prasce a dvoch sluhov. Margaret z Anjou je princezná. Jej otec sa ožobráčil, len aby to dokázal."

Suffolk si vzdychol. Je neskoro a je unavený.

„Aj keď máte pravdu, Derry, to nepôjde. Stretol som sa s vojvodom viac ráz. Spomínam si, ako sa mi sťažoval, že sa mu Angličania vysmievajú pre jazdecký rád. Pamätám si, že sa veľmi urazil."

„Tak mu nemal dať názov rád polmesiaca, no nie?"

„O nič čudnejší názov ako podväzkový rád, však? Nech je, ako chce, Derry, nedá nám dcéru, určite nie na výmenu za prímerie. Ak je to s ním také zlé, ako vravíte, môže za ňu dostať celý majetok, ale prímerie? Nie sú blázni, Derry. Už desať rokov sme tam neboli na vojnovom ťažení a každý rok je o niečo ťažšie udržať si tamojšie zeme. Majú tu vyslanca, určite im povie všetko, čo vidí."

„Povie im len to, čo mu dovolím vidieť, tým sa netrápte. Toho naparfumovaného mladíka mám omotaného okolo prsta. Ale ešte som vám nepovedal, čo starému Renému ponúkneme, aby sa spotil a zaťahal kráľa za rukáv, aby žobronil, nech prijme naše podmienky. Chudák, je ako slepý lukostrelec, už ani rentu zo zdedených pozemkov nemá. A prečo ju nemá? Lebo ich vlastníme *my*. Ostalo mu niekoľko spustnutých hradov s výhľadom na najlepšiu pôdu vo Francúzsku, z ktorej sa namiesto neho tešia dobrí Angličania a vojaci. Maine a celé Anjou, William. To ho rýchlo privedie k stolu. Tým si získame prímerie. Desať rokov? Budeme žiadať dvadsať a k tomu princeznú. A kráľ dá na Reného z Anjou. Tí žabožrúti sa pôjdu pretrhnúť, len aby povedali áno."

Suffolk si sklamane pošúchal oči. V ústach cítil chuť vína, i keď už vyše roka nevypil ani kvapku.

„To je šialenstvo. Chcete, aby som im dal štvrtinu našej zeme vo Francúzsku?"

„Myslíte si, že mne sa to páči?" zlostil sa Derry. „Myslíte si, že som sa celé mesiace nepachtil, len aby som našiel inú cestu? Kráľ mi povedal: ‚Chcem prímerie, Derry.' A toto je ono. Verte mi, toto je jediná cesta, ako ho dosiahneme, a prisahám, že keby jestvovala

iná, už by som ju našiel. Keby vedel narábať s otcovým mečom – panebože, keby ho len dokázal zdvihnúť –, nebavili by sme sa takto. Obaja by sme boli vonku, rohy by trúbili a Francúzi utekali. A ak to nedokáže – čo nedokáže, William, videli ste ho –, toto je jediná cesta, ako dosiahnuť mier. A ešte mu aj nájdeme ženu, aby sme zakryli to ostatné."

„Povedali ste to kráľovi?" spýtal sa formálne Suffolk, hoci už poznal odpoveď.

„Keby som povedal, súhlasil by, však?" trpko odpovedal Derry.

„‚Vy to viete najlepšie, Derry. Ako myslíte, Derry.' Poznáte ho, viete, ako rozpráva. Na všetko mi pritaká. Problém je, že ostatným tiež. Taký je slabý, William. Môžeme urobiť len jedno, nájsť mu ženu, byť trpezliví a čakať na silného syna." Odfrkol si, zbadal, ako pochybovačne sa Suffolk tvári. „S Eduardom to vyšlo, či nie? Kladivo na potentovaných Škótov mal slabého syna, ale vnuk? Kiežby som poznal takého kráľa. Nie, *poznal som* takého kráľa. Poznal som Harryho. Poznal som leva z Agincourtu. Človek asi nemôže v živote očakávať viac. No zatiaľ, kým budeme čakať na ozajstného panovníka, potrebujeme prímerie. Ten holobriadok sa asi na iné nezmôže."

„Už ste videli obraz tej princeznej?" spýtal sa Suffolk zahľadený do diaľky.

Derry sa pohŕdavo zasmial.

„Margaret? Vám sa páčia mladé ženy, však? Vám William Pole, ženatému mužovi. Záleží na tom, ako vyzerá? Bude mať skoro štrnásť a je panna. Na inom nezáleží. Aj keby bola samá bradavica a materské znamienko, náš Henrich by povedal: ‚Ak myslíte, Derry, tak dobre,' a tak to bude."

Derry sa postavil hneď vedľa Suffolka, všimol si, že ten postarší muž je zhrbenejší, ako keď prišiel.

„Vás vo Francúzsku poznajú, William. Poznali vášho otca aj brata – vedia, že vaša rodina splatila svoje dlhy. Ak s tým za nimi prídete vy,

vypočujú si vás. Stále budeme mať sever a celé pobrežie. Ostane nám Calais, Normandia, Pikardia a Bretónsko – až po Paríž. Keby sme si to všetko mohli udržať spolu s Maine a Anjou, zdvihol by som zástavy a pochodoval s vami. Lenže nemôžeme."

„Skôr ako sa vrátim, musím to počuť od kráľa," povedal Suffolk s mrazivým pohľadom v očiach.

Derry celý nesvoj odvrátil zrak.

„Dobre, William, chápem. Ale viete... nie, v poriadku. Nájdete ho v kaplnke. Neviem, možno ho môžete vyrušiť z modlitieb. Dá mi za pravdu, William. Vždy mi dá za pravdu."

Obaja muži kráčali potme po páse zamrznutej, vŕzgajúcej trávy k windsorskej kaplnke zasvätenej Panne Márii, kráľovi Eduardovi Vyznávačovi a svätému Jurajovi. Za svitu hviezd, s dychom, ktorý sa pred nimi menil na opar, Derry kývol hlavou strážam, keď hlavnými dverami vchádzali do vnútra osvetleného sviecami, kde bolo takmer tak chladno ako vonku.

Spočiatku sa zdalo, že v kaplnke nikto nie je, hoci Suffolk cítil a vzápätí aj zazrel mužov, ktorí postávali medzi sochami. Kým sa nepohli, boli v dlhých tmavých plášťoch neviditeľní. V tichu sa na kamennej dlažbe ozývali kroky strážcov, keď s vážnymi tvárami smerovali k obom mužom, uvedomujúc si svoju zodpovednosť. Dvakrát musel Derry počkať, kým ho spoznali, až potom mohol pokračovať do hlavnej chrámovej lode k osamelej modliacej sa postave.

Panovníkovo sedadlo bolo takmer celé ohradené vyrezávaným pozláteným drevom a osvetlené matným svetlom z vysoko zavesených lámp. Henrich tam meravo kľačal s tuho zopnutými rukami. Mal zavreté oči. Derry si potichu pre seba vzdychol. Chvíľu tam so Suffolkom postávali a čakali, uprene sa dívali na mládencovu zdvihnutú hlavu dozlata osvetlenú v tme. Kráľ vyzeral ako anjel, ale obom zlomilo srdce, keď videli, ako mlado a krehko pôsobí. Povrávalo sa, že

jeho francúzska matka mala náročný pôrod. Šťastie, že ho prežila. Chlapec bol po narodení modrý a dusil sa. O deväť mesiacov jeho otec Henrich V. umrel, zo života, ktorý prežil celý v boji, ho vytrhla obyčajná choroba. Niektorí tvrdili, že to bolo šťastie, že sa kráľ bojovník nedožil dospelosti svojho syna.

V prítmí sa Derry a Suffolk mlčky na seba pozreli, obaja rovnako pociťovali smútok. Derry sa nahol bližšie.

„Môže to trvať hodiny," zašepkal Suffolkovi do ucha. „Musíte ho vyrušiť, lebo tu budeme do rána."

Namiesto odpovede si Suffolk odkašlal. V tichu, kde sa všetko ozývalo, to znelo silnejšie, než zamýšľal. Kráľ sa zachvel a otvoril oči, akoby sa vracal z veľkej diaľky. Henrich pomaly otočil hlavu a zbadal tam tých dvoch stáť. Najprv zažmurkal, potom sa na oboch usmial, prežehnal sa a zamrmlal poslednú modlitbu, než sa postavil na nohy celé stuhnuté od dlhého kľačania v meravej polohe.

Suffolk sledoval, ako sa panovník mocuje so západkou na kráľovskom sedadle, kým zišiel dolu a pristúpil bližšie. Henrich vyšiel spod svetelného kužeľa, takže mu nevideli do tváre, keď k nim prichádzal.

Obaja muži si kľakli. Suffolkove kolená protestovali. Henrich sa nad ich sklonenými hlavami zasmial.

„Moje srdce plesá, keď vás vidím, lord Suffolk. No tak, vstaňte. Pre starých mužov je tá podlaha studená. Tak je to správne. Moja chyžná sa sťažuje, hoci nevie, že ju počujem. Myslím, že je mladšia ako vy. Vstaňte, obaja, aby ste neprechladli."

Keď Derry vstal, otvoril lampu, ktorú niesol, a svetlo z nej sa rozlialo po celej kaplnke. Kráľ mal veľmi jednoduché oblečenie z obyčajnej tmavej vlny a strohé kožené topánky ako bársaký mešťan. Nemal na sebe nijaké zlato a s tým mladistvým výzorom by sa mohol pokojne učiť nejakému remeslu, ktoré si nevyžadovalo veľkú silu.

Suffolk hľadal v mladíkovej tvári nejaké stopy po otcovi, no oči mal nevinné a postavu štíhlu, bez známky obrovskej sily typickej pre

ich rod. Suffolk si takmer nevšimol, že má obviazané ruky. Zavadil o ne pohľadom a Henrich ich s rumencom v tvári zdvihol k svetlu.

„Cvičil som s mečom, lord Suffolk. Starý Marsden tvrdí, že spevnejú, ale iba krvácajú a krvácajú. Chvíľu som si myslel..." Zarazil sa a obviazaným prstom si zľahka poklopal po pere. „Nie, určite ste sa neprišli z Francúzska pozrieť na moje ruky. Však že?"

„Nie, vaša milosť," vľúdne odvetil Suffolk. „Môžete mi venovať chvíľočku? Rozprávali sme sa s pánom Brewerom o budúcnosti."

„Od Derryho žiadne pivo!" zvolal Henrich. „Jediný majster pivovarník, ktorý nemá pivo."

Bol to otrepaný vtip, ale obaja starší muži sa na ňom povinne zasmiali a Henrich sa doširoka usmieval.

„Úprimne, nemôžem odtiaľto odísť. Môžem si urobiť prestávku každú hodinu, buď na vodu, alebo na jedlo, no potom sa musím vrátiť k modlitbám. Kardinál Beaufort mi prezradil tajomstvo a nie je to priveľká záťaž."

„Tajomstvo, vaša milosť?"

„Kým sa kráľ modlí, Francúzi neprídu, nemôžu, lord Suffolk. Zadržiavam ich vlastnými rukami, aj keď sú také obviazané."

Suffolk sa zhlboka nadýchol a vydýchol, potichu vynadal prastrýkovi tohto mladého muža za toľké bláznovstvo. Nemalo zmysel, aby Henrich takto premárnil noci, i keď si Suffolk vedel predstaviť, že to ohromne uľahčuje situáciu všetkým okolo neho. Niekde nablízku spí kardinál Beaufort. Suffolk sa rozhodol, že ho zobudí a donúti ho, aby sa pridal k chlapcovým modlitbám. Veď kráľove modlitby môže podporiť iba kardinál.

Derry pozorne počúval a čakal, až bude môcť prehovoriť.

„Lord Suffolk, vaša milosť, s vaším dovolením prikážem mužom odísť. Toto je súkromná záležitosť, nie je vhodná pre cudzie uši."

Henrich venoval súhlasné gesto, zatiaľ čo Suffolk sa usmieval nad takým formálnym tónom. Napriek tomu, že bol Derry zatrpknutý

a pohŕdavý, v kráľovej prítomnosti bol nanajvýš opatrný. V kaplnke sa rúhať nebude, on veru nie.

Zdalo sa, že kráľ si nevšimol najmenej šiestich mužov, ktorých Derry vyhnal z kaplnky do mrazivej noci. Suffolk bol dosť nedôverčivý a podozrieval ich, že najmenej jeden či dvaja z nich ostali v najtmavších výklenkoch, no Derry poznal svojich mužov a Henrich už strácal trpezlivosť, pohľadom zablúdil k miestu, kde sa modlí.

Suffolk pocítil k mladému kráľovi náklonnosť. Sledoval Henricha, ako rastie a nesie na pleciach nádeje celej krajiny. Suffolk videl, ako tie nádeje ochabujú a napokon sa celkom strácajú v sklamaní. Mohol iba tušiť, aké ťažké to mal ten chlapec. Henrich je čudný, ale nie je hlupák. Určite si o sebe za tie roky vypočul všetky štipľavé poznámky.

„Vaša milosť, master Brewer láskavo predostrel plán, ako pre vás dohodnúť manželku spolu s prímerím na výmenu za dve úžasné francúzske provincie. Nazdáva sa, že Francúzi uzavrú prímerie výmenou za Maine a Anjou."

„Manželku?" spýtal sa Henrich a zažmurkal.

„Áno, vaša milosť, keďže má rodina, o ktorú ide, vhodnú dcéru, chcel som..." Suffolk zaváhal. Nemohol sa kráľa spýtať, či mu dobre rozumel. „Vaša milosť, v Maine aj v Anjou žijú anglickí poddaní. Budú odtiaľ vykázaní, ak sa ich vzdáme. Chcel by som sa spýtať, či to nie je privysoká cena za prímerie."

„Musíme uzavrieť prímerie, lord Suffolk. Musíme. Hovorí to môj strýko kardinál. A master Brewer s ním súhlasí – aj keď nemá pivo. Ale povedzte mi o tej manželke. Máme obraz?"

Suffolk na chvíľu privrel oči a zasa ich otvoril.

„Dám ho urobiť, vaša milosť. Ale to prímerie. Maine a Anjou tvoria južnú štvrtinu nášho územia vo Francúzsku. Spolu sú veľké ako *Wales,* vaša milosť. Ak sa zbavíme takého rozsiahleho územia..."

„Ako sa volá? To dievča. Nemôžem ju volať ‚dievča', ale ani ‚manželka', však nie, lord Suffolk?"

„Nie, vaša milosť. Volá sa Margaret. Margaret z Anjou."

„Pôjdete do Francúzska, lord Suffolk, a navštívite ju v mojom mene. Keď sa vrátite, chcem počuť všetko do najmenších podrobností."

Suffolk skryl sklamanie.

„Vaša milosť, chápem to správne, že sa chcete kvôli mieru vzdať území vo Francúzsku?"

Na jeho prekvapenie sa kráľ nahol celkom blízko, keď mu s planúcimi modrými očami odpovedal.

„Tak ako vravíte, lord Suffolk. Musíme uzavrieť prímerie. Splňte moje želania, som od vás závislý. Prineste mi jej obraz."

Kým sa potichu zhovárali, prišiel Derry, tváril sa bezvýrazne, dával si pozor.

„Jeho kráľovská výsosť sa už určite chce vrátiť k modlitbám, lord Suffolk."

„Áno, chcem," odvetil Henrich a zdvihol na pozdrav obviazanú ruku. Suffolk zbadal, že v strede dlane má tmavočervený fľak.

Hlboko sa poklonili mladému anglickému kráľovi, keď kráčal späť na svoje miesto, kľakol si, pomaly zavrel oči a prsty zakvačil do seba.